

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Дизайн тканин та одягу	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	2

РЕПРЕЗЕНТАТИВНІ ПРАКТИКИ ДИЗАЙНУ КОСТЮМА (РПДК)

Семестр 2 (весна 2025)

Викладач	Гурдіна Владислава Василівна, канд. мистецтвознавства, доцент
E-mail	gurdina.vladyslava@ksada.org
Заняття	за розкладом
Консультації	за домовленістю
Адреса	к. 317, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	+380675715032

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є листування у Telegram (+380675715032) і тільки у робочі дні та робочий час. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною під час занять або консультацій здійснюється у визначений час. За умов дистанційних занять використовується програма Google Meet. Посилання на заняття у Classroom. Акаунт студента у Telegram та Google Meet бажано має бути названий справжнім ім'ям та прізвищем студента.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Рекомендованою передумовою для вивчення дисципліни РПДК є такі навчальні дисципліни є такі навчальні дисципліни як «Комп'ютерні технології», «Історія костюма і крою», «Одяг і матеріальна культура», «Проектування», «Історія дизайну (за спеціалізацією)», «Презентація дизайн-проєкту», «Фешн ілюстрація», «Сучасні техніки візуалізації дизайн-ідей», «Фешн фотографія».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Лагода О. *Дизайн костюма. Практики репрезентацій: монографія.* Черкаси: Видавець Третяков О.М., 2018. 296 с.
3. Пигулевский В.О. *Дизайн и культура.* Харьков : Из-во «Гуманитарный центр», 2014. 316 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, ілюстрації тощо в чаті групи в Telegram.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю демонстрації тематичних презентацій і виходу до мережі Інтернет.

Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, PowerPoint 2010/2016, фото та відео обладнання.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є підготовка магістрів до самостійного критичного аналізу дизайн-практик: в аспекті їх репрезентативних якостей; в освоєнні теоретичного матеріалу щодо розмаїття існуючих репрезентативних практик; історії їх виникнення та розвитку; специфіки функціонування в умовах сучасності; в контексті ідей та концепцій практичної реалізації, а також засобів, що сприяють репрезентації костюма як дизайн-продукту.

Завданням дисципліни є теоретичне осмислення сучасного розуміння сутності репрезентацій в культурі, мистецтві та дизайні, яке охоплює такі проблемні питання, як:

- класичні та новітні формати репрезентацій (типологія репрезентативних практик), їх роль в інтелектуально-практичній, проектно-художній діяльності;
- історичне підґрунтя виникнення та розвитку різних форматів репрезентацій, стан їх розвитку на початку ХХІ століття;
- структура репрезентацій в контексті сучасних концепцій розвитку дизайну, зокрема, актуалізації стратегій оповідності;
- ключові сфери застосування практик репрезентацій (побутова, виробнича, професійно-художня) та засоби їх реалізації;
- художній образ як інтегральна структура мистецтва репрезентацій дизайн-продукту, ретранслятор нарративу різноаспектних цінностей проектних ідей;
- проблематика впливу репрезентацій дизайну костюма на культуру суспільства, в цілому, та особливості їх сприйняття окремою особистістю зокрема;
- процеси трансформації репрезентативних практик дизайну костюма в умовах сучасного інформаційного суспільства.

На лекційних заняттях студенти набувають навички теоретичного аналізу та виявлення особливостей репрезентацій у сфері розвитку дизайну костюма з можливістю подальшої реалізації вивченого досвіду в авторських дизайн-проектах та їх презентаціях, на що орієнтована практична складова курсу РПДК.

Дисципліна забезпечує набуття та закріплення наступних компетентностей:

ІК – Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

ЗК1 - Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК2 - Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;

ЗК3 - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК7 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові предметні) компетентності:

ФК1 - Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (відповідно до програми);

ФК3 - Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв;

ФК7 - Здатність застосовувати засоби спеціального рисунку та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій;

ФК10 - Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.

Програмні результати навчання:

ПРН1 – Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах;

ПРН3 - Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня;

ПРН4 - Представляти результати діяльності в науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами;

ПРН6 - Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності;

ПРН8 - Здійснювати допроектний аналіз із урахуванням всіх вагомих чинників, що впливають на об'єкт проектування; формулювати авторську концепцію проекту;

ПРН9 - Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну;

ПРН11 - Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури;

ПРН14 - Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалами (за спеціалізаціями);

ПРН15 - Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань (за спеціалізаціями).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним спрямуванням щодо розробки та реалізації репрезентацій різних форматів у діяльності дизайнера одягу.

Дисципліна вивчається в другому семестрі 1-го курсу (4 кредитів ECTS, 120 навчальних години, в тому числі 45 годин — аудиторні лекційні та практичні заняття та 75 годин — самостійні). Всього курс має 2 модулі: 5 лекційних тем та 6 тема - виконання практичного завдання.

Весняний семестр: 45 годин: 9 — лекції, 36 — практичні, 75 — самостійні.

Тема 1. ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАКТИК РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ

1.1. Проектування предметного світу як досвід поширення культурних зразків.

1.2. Форми оприявлення дизайн-продукту як спосіб комунікації (виставкова діяльність, дизайн експозицій).

Тема 2. «СИСТЕМА КООРДИНАТ» СУЧАСНОЇ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВІЗУАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ – РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ – НАРАТИВІЗАЦІЯ

2.1. Репрезентація модного костюма як акт комунікації;

2.2. Стратегія оповідності як концепція практик репрезентацій в художньо-проектній культурі;

2.3. Типологія сучасних репрезентативних практик дизайну костюма (загальна інформація про формати репрезентацій).

Тема 3. ТИРАЖНО-ДРУКОВАНІ ПРАКТИКИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ

- 3.1. Ілюстрація моди як візуально-інформаційна форма модної комунікації;
- 3.2. Фото-ілюстрація як формат репрезентативних практик;
- 3.3. Ілюстрації моди в рекламі.

Тема 4. ВИДОВИЩНІ (ПЕРФОРМАТИВНІ) ФОРМАТИ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИХ ПРАКТИК

- 4.1. Динамічний формат: показу моди як засіб концептуально-видовищних репрезентацій. Сет-дизайн;
- 4.2. Статичний формат: дизайн вітринних експозицій (мистецтво вітриністики);
- 4.3. Статичний формат: репрезентації історичного і сучасного костюма в просторі музею (кураторські концепт-проекти).

Тема 5. РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ДИЗАЙНУ КОСТЮМА В СИСТЕМІ ПРАКТИК ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДОБИ

- 5.1. Синтетичні формати репрезентацій;
- 5.2. Віртуальні формати репрезентацій.

Тема 6. СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ОБ'ЄКТІВ ТА ЇХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ РІЗНИХ ФОРМАТИВ — ФОТОСЕСІЯ, ВІДЕО-КЛІП, ІНСТАЛЯЦІЯ, ПЕРФОРМАНС.

Розробка та втілення художніх образів як інтегральної структури мистецтва репрезентацій дизайн-продукту і ретранслятора наративу різноаспектних цінностей проектних ідей.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми дисципліни РПДК розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення лекційного матеріалу і виконання практичних завдань. Підсумком самостійної роботи є підготовка і захист індивідуального тематичного завдання в одному з вивчених форматів репрезентацій.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час проведення викладачем лекції та пояснення завдання он-лайн, необхідно вимкнути мікрофони. За необхідності студент має просити дозволу зробити перерву. У разі неможливості проведення занять за розкладом з вагомих причин, викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з групою студентів. Вітається авторська інтерпретація теми заняття, якщо вона аргументована та студент може довести свою точку зору.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. В разі пропуску студентом окремих тем дисципліни, він повинен опрацювати їх самостійно показати викладачу конспект за темою та відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю чи виконання практичних завдань виявлено плагіат, студент втрачає право отримати бали за тему. У підсумку він отримує тільки ті бали, що були зараховані попередньо.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>;

<https://saiup.org.ua/novyny/akadem-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тиж д.	Вид зан-я	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
За ро зклад ом	1	лекція	Тема 1. Історико-теоретичне підгрунття виникнення та розвитку практик репрезентацій	3	1.1. Проектування предметного світу як досвід поширення культурних зразків. 1.2. Форми оприявлення дизайн-продукту як спосіб комунікації (виставкова діяльність, дизайн експозицій).	
	2	лекція	Тема 2. “Система координат” сучасної дизайнерської діяльності: візуальна комунікація — репрезентація — наративізація	3	2.1. Репрезентація модного костюма як акт комунікації; 2.2. Стратегія оповідності як концепція практик репрезентацій в художньо-проектній культурі; 2.3. Типологія сучасних репрезентативних практик дизайну костюма	
	3	лекція	Тема 3. Тиражно-друковані практики репрезентацій	3	3.1. Ілюстрація моди як візуально-інформаційна форма модної комунікації; 3.2. Фото-ілюстрація як формат репрезентативних практик; 3.3. Ілюстрації моди в рекламі.	
	4	лекція	Тема 4. Видовищні (перфомативні) формати репрезентативних практик	3	4.1. Динамічний формат: показу моди як засіб концептуально-видовищних репрезентацій. Сет-дизайн; 4.2. Статичний формат: дизайн вітринних експозицій (мистецтво вітриністики); 4.3. Статичний формат: репрезентації історичного і сучасного костюма в просторі музею (кураторські	

					концепт-проекти).	
	5	лекція	Тема 5. Репрезентації дизайну костюма в системі практик інформаційної доби	3	5.1. Синтетичні формати репрезентацій; 5.2. Віртуальні формати репрезентацій.	
	6-7	практика	Тема 6. Створення дизайн-об'єктів та їх презентацій різних форматів — фотосесія, відео-кліп, інсталяція, перформанс.	6	Визначення з темою та дизайн-продуктом для презентації. Аналіз аналогів та джерела натхнення	
	8-10	практика		9	Робота з джерелом натхнення, розробка форескізів та концепту	
	11-13	практика		9	Втілення задуму у життя: фотосесія, відео-кліп, інсталяція чи перформанс.	
	14-15	практика		6	Постобробка та оформлення завдання	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1-5	Поточний контроль	24–40
6	Виконання практичного завдання	36-50
	Іспит (перегляд)	0–10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

	БАЛИ		КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
	0-40	0-60	
A	36-40	54-60	Студент повністю оволодів матеріалом, в повному обсязі виконав практичну роботу. Активно проявляв себе на заняттях. В презентованій роботі є авторський креативний підхід. Робота виконана та презентована якісно та оригінально, відповідаючи всім вимогам
B	33-35	49-53	Студент повністю оволодів дисципліною, в повному обсязі виконав практичну роботу, але в процесі допустив декілька незначних помилок, що можуть стосуватися самої роботи або її презентації
C	30-32	44-48	Студент повністю оволодів матеріалом, в повному обсязі виконав практичну роботу, але припустився грубих помилок завданнях, є проблеми з якістю роботи
D	26-29	38-43	Студент не в повному обсязі оволодів дисципліною, робота виконана із значними помилками, неточностями, грубо оформлена
E	24-25	36-37	Студент не в повному обсязі оволодів дисципліною, робота виконана із значними помилками, оформлення виконано неякісно
	0	0	Пропуск поточного контролю

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою семестрового контролю є екзаменаційний перегляд. Для одержання підсумкової оцінки необхідно пройти всі модульні контролю за семестр і виконати екзаменаційну роботу, яка і презентується під час перегляду. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені додаткові індивідуальні завдання за темами дисципліни, а також участь у конференціях, наукових та професійних конкурсах тощо (максимум 10 балів).

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для екзаменаційного перегляду
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзаменаційного перегляду
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела з кожної окремої теми.

Основна література

1. Алфьорова З. І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва: монографія. Харків: ХДАК, 2008. 267 с.
2. Гурдіна В. В. Трансформації українського традиційного вбрання в дизайні сценічного костюма : дис. ... канд. мист. : 17.00.07 / Харк. держ. акад. дизайну і мистец. Харків, 2012. 180 с.

3. Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури ХХ століття (національний та глобалізаційний аспекти): дис. ... док. мист.: 05.01.03. Львів, ЛНАМ. 2006.
4. Кісіль М. В. Концепції формоутворення костюму в західноєвропейському дизайні ХХ століття: витоки, розвиток, тенденції : дис. ... канд. мист.: 17.00.07. Харків, ХДАДМ. 2010.
5. Лагода О. Візуальний мерчандайзинг (вітриністика) як форма художньої репрезентації костюма. Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць. К.: «Дія», 2014. Вип. 4. с. 96-104.
6. Лагода О. Дизайн костюма. Практики репрезентацій: монографія. Черкаси: Видавець Третяков О.М., 2018. 296 с.
7. Лагода О. Мода і мистецтво: взаємодія в контексті репрезентацій. Вісник ХДАДМ: ред. Даниленко В.Я. Харків: ХДАДМ, 2014. № 1. С. 20-26.
8. Мамчич О. С., Ніколаєва Т. В., Гаркін П. В. Візуалізація образу та проектування костюма в різних художніх системах: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2011. 72 с.
9. Angeletti N, Oliva A. In Vogue: The Illustrated History of the World's Most Famous Fashion Magazine. Rizzoli Publishing. 2008. 444 p.
10. Barnard M. Fashion as communication. London; New York: Routledge, 2002. 224 p.
11. Blackman C. 100 years of Fashion Illustration. Laurence King Publishing. 2006. 384 p.
12. Blanco F. J. Fashion at the museum: successful experiences with student curators. Museum Management and Curatorship. 2010. Volume 25, Issue 2. P. 199-217.
13. Boodro M. Art and Fashion: A Fine Romance. ARTNews. 1990. September, P. 120-127.
14. Diamond J., Diamond E. Contemporary Visual Merchandising and Environmental Design. Prentice Hall, 2004. 362 p.
15. Lahoda O.; Alferova Z.; Hurdina Vladyslava. Clothing displayed in museums: from conservation to innovative design representations. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9040-3676>Source: Muzeológia a kultúrne dedičstvo, year: 2022, vol.: 10, number: 4, pages: 47-62. online full-text PDFDOI:10.46284/mkd.2022.10.4.3
16. Steele V. Museum quality: the rise of the fashion exhibition. Fashion Theory: The Journal of Dress, Body & Culture. 2008. Vol. 12.1. Pp. 7-30.
17. Wilson E. Review: Radical Fashion at the Victoria and Albert Museum, 2001. Feminist Review. 2002. No. 71. (Fashion and Beauty). P. 101-113.

Допоміжна література

1. Алфьорова З. І. Перформанс як візуальне мистецтво. Вісник ХДАДМ. 2008. № 7, С. 3-8.
2. Алфьорова З. І. Стратегії еволюції нарративних форм в аудіовізуальному мистецтві під впливом процесуального світобуття. Студії мистецтвознавчі. 2016. № 3. С. 40-46.
3. Гурдіна В. В. Взаємовплив сцени та подіуму. Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць. К.: «ДІЯ», 2012. Вип. 2. С. 31-36
4. Гурдіна В. В. Сучасний видовищний сценічний костюм як художня провокація. Вісник ХДАДМ: Зб. наук. пр. за заг. ред. В.Я.Даниленка. Харків: ХДАДМ, 2011. №10. С. 19-21
5. Кікоть А. А. Театралізація костюма на сцені й у житті. Культура України: зб. наук. пр.; ред. В.М. Шейко. Харків : ХДАК, 2014. Вип. 44. С. 65-173.
6. Кікоть А. А. Функціонування костюма в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми історії, теорії та практики худож. культури: зб. наук. пр. НАККіМ. Київ : Міленіум, 2013. Вип. XXX. С. 81-87.
7. Пигулевский В. О. Дизайн и культура. Х. : Из-во «Гуманитарный центр», 2014. 316 с.
8. Тканко З. Концептуалізм у сучасній моді: теорія і практика проектування. Вісник ЛНАМ. 2012. Вип. 23, С. 26-37.